

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

Fizikai Tudományok Doktori Iskola Működési Szabályzata

2016

Általános rendelkezések

1. §.

Jelen szabályzat a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, a doktori iskolákról, a doktori eljárás rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII.19.) Kormányrendelet, és Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) doktori képzésre és fokozatszerzésre vonatkozó határozatait¹ alapján készült, összhangban a BME Doktori és Habilitációs Szabályzat (DHSZ) és a BME Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) vonatkozó pontjaival.²

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának elveit – a fentiekén túlmenően – a Fizikai Tudományok Doktori Iskola Minőségbiztosítási Terve tartalmazza.³

Doktori iskola megalakulása, tagjai és szervezete

2.§

A Fizikai Tudományok Doktori Iskolában (továbbiakban: Doktori Iskola) 1993 óta folyik PhD képzés, végleges akkreditációjáról – az országos szintű rendelkezéseknek megfelelően – 2002. február 22-én született MAB döntés. A Doktori Iskola a BME Természettudományi Karán (továbbiakban: Kar) működik.

3.§.

(1) A Doktori Iskola törzstagjainak, illetve a törzstagok személyi összetételének az 1. §-ban felsorolt szabályzatok vonatkozó követelményein túl a következő feltételeknek is meg kell felelniük:

- a) Törzstag az lehet, aki a BME teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanára, vagy a doktori képzésben a BME és az MTA közötti szerződés keretében részt vevő MTA kutatóintézet tudományos tanácsadója vagy kutatóprofesszora, vagy a doktori képzésben a BME és az MTA közötti szerződés keretében részt vevő MTA kutatócsoport tudományos tanácsadója, kutatóprofesszora, vagy a BME Professor Emeritusa.
- b) Valamennyi törzstagnak rendelkeznie kell az „MTA doktora” fokozattal/címmel.

(2) Új törzstagot a doktori iskola a törzstagok javaslata alapján az EHBTD jóváhagyásával kooptálhat.

(3) A törzstagok testületét a MAB létesítéskori akkreditációja, illetve időszaki felülvizsgálata erősíti meg.

¹ 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról; 387/2012. (XII.19.) Kormányrendelet; [MAB határozatok](#)

² <http://doktori.bme.hu/szabalyzatok.htm>

³ <http://www.doktori.hu/pfile.php?menuid=0&index=11>

4. §

A doktori iskola vezetője az Egyetemen teljes munkaidőben, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott, magas tudományos elismertségű, „MTA doktora” fokozattal/címmel rendelkező egyetemi tanára, az adott doktori iskola törzstagja, akit az EHBDT javaslata alapján a Rektor nevez ki.. A megbízás időtartama legfeljebb három év, a jogszabályban előírt 70 éves korhatárig korlátlanul ismételhető.

5. §

(1) Egyetemünk doktori és habilitációs szabályzata szerint a doktori iskolákban folyó képzést és a fokozatszerzési eljárásokat az Egyetemi Doktori Tanács és Habilitációs Bizottság (EHBDT) felügyeli.

(2) A doktori képzést felügyelő operatív testület a tudományági doktori iskolánként szervezett Doktori Iskola Tanács (DIT), a DHSZ 12.§ szerinti feladat- és hatáskörökkel.

(3) A doktori fokozatszerzést lefolytató testület – az EHBDT által leadott hatáskörben – a doktori iskolánként szervezett tudományági Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (HBDT), a DHSZ 6.§ szerinti feladat- és hatáskörökkel.

(4) A Fizikai Tudományok Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (HBDT) tagjai a tudományág magasan kvalifikált szakemberei: a tagok kétharmada egyetemi tanár, az egyetemi tanári kinevezéssel nem rendelkezők pedig az MTA doktorai.

(5) A Fizikai Tudományok Doktori Iskola testületeinek – törzstagok, DIT és HBDT – mindenkori összetétele, valamint a tagok szakmai munkásságának összegzése megtekinthető a www.doktori.hu lapon és elérhető az egyetem, illetve a doktori iskola honlapján keresztül is.

6. §

A 4.§ - 5.§ szerinti megbízások megszűnnek:

- a) a megbízás lejártakor,
- b) a megbízással azonos eljárással történő visszahívással,
- c) a megbízott lemondásával,
- d) a megbízott tartós akadályoztatásával, illetve halálával.

Doktori iskola működése

7. §

A Doktori Iskola működését – a Kar Dékáni Hivatalának adminisztratív támogatásával – a Doktori Iskola vezetője irányítja.

8. §

(1) A Doktori Iskola minden évben témajavaslatokat kér be, és PhD témákat hirdet meg. A témák és a témavezetők személyének elfogadásáról a DIT dönt. A témák meghirdetése körlevelekben és a doktori iskola honlapján történik.

(2) A témavezetőnek a doktori fokozat megszerzésétől számítva legalább 2 évi szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Egy témavezető egyidejűleg legfeljebb 4 doktorandusz munkáját irányíthatja. E feltételek alól a DIT csak az EHBDT hozzájárulásával adhat felmentést.

(3) Minden doktoranduszhoz egy és csak egy témavezető tartozik, aki teljes felelősséggel irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek fokozatszerzésre való felkészülését. Kettős témavezetés csak nemzetközi együttműködés keretében végzett képzés, vagy interdiszciplináris kutatási téma esetén lehetséges a DIT által elfogadott és az EHBDDT előzetes hozzájárulásával meghirdetett témakiírás alapján.

(4) Témavezető a BME főállású dolgozója vagy Professor Emeritusa, vagy a BME-vel doktori képzésre együttműködési megállapodást kötött intézmény főállású dolgozója lehet. Külső témavezető mellé a DIT konzulenszt jelöl ki, aki a BME részéről segíti a témavezető munkáját és figyelemmel kíséri a hallgató szakmai haladását.

(5) A doktori témát, vagy a témavezető/konzulens személyét kérés(ük)re, az érintett hallgató kérésére, vagy saját hatáskörben a DIT megváltoztathatja. A DIT a döntés előtt kikéri a témavezető munkahelyi elöljárójának véleményét.

9. §

(1) A 8. § szerint meghirdetett témákra a felvételi vizsgát a Kar Dékáni Hivatala szervezi. A Felvételi Bizottságot (FB) a DIT jelöli ki.

(2) A felvételi vizsgán való részvétel feltétele a fogadókészség írásban történő biztosítása a témavezető, valamint a fogadó egység részéről (tanszék, ill. külső intézmény). A felvétel formai követelménye a legalább jó minőségű diploma, valamint az *angol* nyelvtudás igazolása.

(3) A FB a felvételi beszélgetésen mutatott felkészültséget, a korábbi tanulmányi eredményeket, a nyelvismeretet, valamint a korábbi szakmai-tudományos tevékenységet 0-100 pont között értékeli. A felvételin szerezhető szakmai habitus pontok részben a választott témában való jártasságot értékelik. A felvétel feltétele legalább 60 pont elérése.

(4) A FB jelentése alapján a DIT javaslatot tesz a Kar Dékánjának a felvételre, valamint az állami ösztöndíjak odaítélésére. A felvételi döntéseket a Kar Dékánja hozza meg.

10. §

(1) Egyéni felkészülők esetén a doktori fokozatszerzési eljárás kérelem alapján, a komplex vizsgára történő jelentkezéssel és annak elfogadásával kezdődik (387/2012. (XII.19.) Kormányrendelet, 12. §).

(2) A jelentkezés elfogadásának feltétele a tudományági megfelelés, a doktori fokozatszerzés publikációs és nyelvi követelményeinek formális teljesítése (a jelentkezéskor még nem kellenek tézispontok, ezért tartalmi értékelés nincs, csak az elvárt számszerű mutatókat kell teljesíteni).

(3) A felvétellel a doktori iskola elismeri a komplex vizsgára bocsátás feltételül meghatározott minimum krediteket, azzal, hogy kérelemre az előzetesen megszerzett ismeretek, kompetenciák alapján további krediteket is el lehet ismerni.

(4) Egyéni felkészülőhöz a doktori iskola konzulenszt jelöl ki.

(5) A felvételt követő komplex vizsga a kutatási és disszertációs szakasz első félévéhez tartozik.

11. §

(1) A DIT minden félév előtt elfogadja a doktori képzésben javasolt tárgyak és oktatóik listáját. Az elfogadott tárgyakat meghirdeti a Doktori Iskola honlapján. A doktori képzés része az „irányított oktatás” 16-20 kreditpont határok között [TVSZ 27.§ (4) szerint].

(2) A Doktori Iskola oktatói csak azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket a DIT alkalmasnak tart, és egy adott időszakra felkér doktori kurzusok tartására. A Doktori Iskola oktatója lehet a doktori képzés célkitűzéseinek megvalósítására a BME-vel írásban rögzített együttműködési megállapodást kötött hazai vagy külföldi kutatóhely, egyetem, vállalat vagy egyéb intézmény főállású dolgozója (külső oktató).

12. §

A Doktori Iskola nyilvántartási rendszerének, adminisztrációjának és tájékoztatási kötelezettségének feladatát a Természettudományi Kar Dékáni Hivatal látja el, figyelembe véve a DHSZ 11-12.§-ának vonatkozó pontjait.

Doktori fokozatszerzés

13. §

(1) A fokozatszerzési eljárást lefolytató szervezet a Fizikai Tudományok HBDT. A HBDT előterjesztése alapján a fokozatot az EHBĐT ítéli oda. A doktori fokozat általános követelményeit a BME DHSZ részletesen szabályozza.

(2) A doktori fokozat követelménye a komplex vizsga teljesítése és az abszolutórium megszerzése. A komplex vizsga részletes leírását a Fizikai Tudományok Doktori Iskola képzési terve tartalmazza.

(3) A saját eredményeket közlő publikációkat a tézispontokhoz kell rendelni, és ezekről a doktori iskola által meghatározott formában társszerzői lemondó nyilatkozatot kell kérni.

(4) A fokozat megszerzésének feltétele, hogy a tézispontokhoz rendelt publikációk eleget tegyenek a doktori iskola részletes publikációs követelményrendszerének. Ezt a doktori iskola évente felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja. A jelenleg érvényes elvárásokat az *1. számú melléklet* tartalmazza.

(5) Ha a fokozatszerzési követelményekben változás történik, akkor a változásról született döntést követő 2 éven belül a jelölt választása szerint kell alkalmazni a korábbi vagy az új követelményeket.

(6) A követelményrendszer (MAB előírás szerint) része a doktori iskola Működési Szabályzatának, így elérhető a ww.doktori.hu adatbázisban, de közvetlenül is elérhető a doktori iskola, illetve az egyetem honlapján keresztül.⁴

⁴ http://doktori.bme.hu/phd_publ_kovetelemenyek/fizika_PhD_kovetelmenyek_2014.pdf

Záró rendelkezés

14. §

Jelen Szabályzatot a BME EHBĐT 2016. október 27-én megtárgyalta és jóváhagyta. A Szabályzat azonnal érvénybe lép.

Budapest, 2016. október 27.

Mihály György
a Fizikai Tudományok Doktori Iskola vezetője

Melléklet:

1. *A fokozatszerzés publikációs követelményei*

PhD fokozat megszerzésének publikációs minimumkövetelményei

Fizikai Tudományok Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács

A feltételek formális teljesítése nem garantálja sem az eljárás elindítását, sem pedig annak sikeres befejezését. A döntéshozatalnál a Fizika HBDT és a hivatalos opponensek külön-külön érdemben megvizsgálják az új tudományos eredmények publikálásának szintjét, továbbá a jelölt hozzájárulását a publikált eredményekhez.

A PhD értekezés opponensekhez történő kiküldésének feltétele az A vagy B feltételek teljesítése:

A.

A tézispontokhoz kapcsolt (megjelent vagy közlésre elfogadott) tudományos közlemények között legalább 3 WS-cikk, ez utóbbiak közül pedig legalább 2-ben a jelölt első szerző. Elfogadott nemzetközi szabadalom kiválthat 1 db. WS publikációt (maximum 1 WS publikációt).

A 3 WS-cikk közül legalább 2 db. K1 kategóriájú „kiemelt publikáció”, közülük legalább 1-ben a jelölt első szerző.

B.

K1, K2 és K3 kategóriájú kiemelt publikációkkal 3 „ekvivalens publikáció” teljesítése, ahol az ekvivalens publikáció számításánál a kiemelt publikációk rendre 1, 2, illetve 3-as szorzófaktorral számítanak. Legalább az egy kiemelt kategóriájú publikációban a jelölt első szerző.

Definíciók:

K1. kategóriájú kiemelt publikáció az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg (nyert elfogadást), melynek impakt-faktora a benyújtást megelőző 5 év bármelyikében meghaladta a **1,000** értéket, vagy pedig a szűkebb szakterület elismert fórumaként számon tartott alábbi folyóiratok körébe tartozik:

Applied Radiation & Isotopes

Fractals

Granular Matter

Int. J. Bifurcation & Chaos

Int. J. Refractory Metals & Hard Materials

J. Radioanalytical and Nuclear Chemistry

Kerntechnik

Modern Physics Letters B.

Optical Engineering

Nuclear Science & Engineering

Nuclear Technology

Progress in Nuclear Energy

Transport Theory & Statistical Physics

Quantitative Finance

K2. kategóriájú kiemelt publikáció az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg (nyert elfogadást), melynek impakt-faktora a benyújtást megelőző 5 év bármelyikében meghaladta a **3,000** értéket, vagy pedig a szűkebb szakterület elismert fórumaként számon tartott alábbi folyóiratok körébe tartozik: APS Physical Review folyóiratok, Europhysics Letters, Journal of Applied Physics, Annals of Nuclear Energy, Nuclear Instruments and Methods, Nuclear Engineering and Design, Fusion Engineering and Design

K3. kategóriájú kiemelt publikáció az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg (nyert elfogadást), melynek impakt-faktora a benyújtást megelőző 5 év bármelyikében meghaladta a **6,000** értéket.

A fokozatszerzési követelményeket a Fizikai Tudományok Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (HBDT) évente felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja. A fenti követelményeket a HBDT 2014. március 7-én fogadta el, és az Egyetemi Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács 2014. március 27-i jóváhagyásakor lépett érvénybe.